

ТӨРЭЭН ЧЕРИВИСТЕ ЧААРТЫЛАГАЛАР

1. Саян ГЭС дугайында чугаа

«...Силерниң бөгүн ап турар орденнёр Ленинниң национал политика — бистин бугу улустарыстың чаар-тылганын болгаш чечен-лишининиң, оларның сы-рый каттыжышкынынын бол-гаш найыралык политика-зын амдыралга боттандыр-галазы-биле бистин партия-выстың чартың чус чылдың дургузуна чорудуп илген по-литиказынның нүүрү бөөлү-р. Оон кайгамчык уре-түн-нелери мында, Казакстанда база кестүп турар».

Бо болза Казак ССР-ге Улустарың найыралы орден-нин тысып турган байырың хураалга СЭКП ТН-ниң Чинги-не секретары Леонид Ильич Брежневтин чугаазы-дыр.

Шынап-ла муң-мун чылдар-нын дургузуна аар дараа-дын алаанга дүмбей каратып бүүдүрүк чораан нациялар

Саян ГЭС-тин тудуунда бригаданың бригадир мурнакчы В. Дутченко.

болгаш биче буурай улустар башы. Ленинниң тургусканы Коммунист партиянын бол-гаш Совет куруениң мерген политиказын ачызында кайгамчык хөгжүдүни ал-ган. Оон тодаргай чижээ бу-рунгу Тыва черде бооп турар магалык чаартылгалар ба-за көрүп болур. Чугаа сөөлү-гү он чылдарың дургузуна бистин республикага өнгү-мөтүлүгүн, түзүп улет-турунуң болгаш оон-лаа өскө-дүрүлүшү амгы үеиниң өн-сөйгөнүгү техника-мын ала-дырларын уагт комбинат-тары кестүп келтирди. Хову-Асылың кобальт комбинаты-ны, Ак-Довурактын даг-дугу-буудурулгенин, Кызылдың «Түзүп-кестер» комбинат-тын чүгө бистин республика-га өскө, а бугу куртка кайы-хире ажык-дузаның өнү-гү-лүрү.

Чокта чаа республиканың улустурунго база бир чаа бүүдүрүлгө немешти. Кызыл-ла чаа дараагыла фабрика-ны ажылдаа кыргын: Тыванын чик улустурунун аң уулу бүүдүрүлгө болур бо фабрика-га чылда хөгжөөнүгө 400 муң, уругларга 150 муң пла-ндаларын, ар улуска 300 муң сороканы артыр күчүлүг. Ол кедизинде келгем 1 млн. 700 муң кезек-аргаан дептир бир чылда-ла бүүдүрүп апар.

Шунтузун төгүрү чүгө болза, Тыва-мыс чаартылга-лар-ла хой. Бо удаага бистин чугаа-мыс Саян-Шушенск ГЭС-тин Тывага тургустунар чаа хөгжүгө хөмө азыр бээр чур-такчылыг суурларын көжүр-гө-ринге хамарыштыр болур. Ону өгөдөрүнүн мурнуна Саян-Шушенск ГЭС-тин ту-дуунда хайныгып турар ажы-биле кайсы араак таныжы-таалы.

Кожамыс Хаксаянын Аба-кан хоорайында ГЭС-тин ту-дунче угаан орутка Оз-неченое деп суур бар. Алаа чокчулук кезге улут арка (хаалга) көстүп келер. Кай-гамчык уагт бетон плиталар-га: «Саянск ГЭС» деп би-жиң каан. Доора тургускан транспарант: «Бүгү-эви-лелдин комсомолчу-анжы-тарынын шалыңы тууру» деп бижаан.

Озаченное — Саянын кашпалдарында туттунуп ту-рар улут тудунун өгөдөн-ажым-дыр. ГЭС-тин тууру моон өгөдөн Биесейн өрү 43 ки-лометр шойдул токташ. Кар-лов кызааның чер. Озаче-неченое суур улут тудууна хе-реглетинер бугу-ле чүүдөр-лө-риниң белеткен алыр топ баа-за-ларган. Мында чуртталга ба-жындары тууар комбинат, топ септелер-механика завод, ту-дуг-монтаж өргөдөлүнүн сал-бырлары даш оон-лаа өскө бүүдүрүлгө ачылдып турар. Даш болбаа-мыс кылар заводтун тууу бо хүнерде хайнышкыны чоруп турар. Бо заводка черектиг дериг-хе-рекселерин чуртун 70 ажык хоорайы чоруткан, а даш болбаа-мыс станок-тары Италиядан алган. За-водтун кол көрүзүндө техно-

логтук дериг-херекселерин өтөп тургузуп турар. Күчү-дуг одалга системазы база туттунуп турар. Туугулар, монтажиктер болгаш шевер-лекчилер чыл төнтүгүнө че-дир заводтун бирги ээлчеп-ажылдаа кирип даш ажы-дан темпизин хун келген ту-дун шапкычыдып ооралар. Бирги ээлчег чылда чус мун-дөрбөчүн метр хемчээлди хана болгаш шала шывар плиталарын бүүдүрүп күчүлүг.

Мрамор казып алыр карьер-нин тууу база-ла шуудаан. Ол карьер-биле заводтун ара-зы 15 км. Ол-ла карьерниң чоогундан геологтар хүрен өн-чүгү граниттин хой курлавы-рын дилеп тышканыр. Ону ба-за-ла бо заводка болбаа-мыс-дыр. Саян ГЭС-тин энергия-зы-биле бо заводка ажылдап кы-дан чараш өнгүт ол даш пли-таларын Тыванын туугулары-нын ханаларын, шалаларын маастап шыла бээр үе мрак-арес, ону көрүп магалы бээр бис.

Сут күжү-биле ажылдар станциянын турар черинде ажык бо хүнерде дун-хун дургузуна соксаш дивейн хайныгып турар.

Нияти-биле чугаалаарга партия болгаш казактын ай-тышкынын өзүгүр Красно-ярск крайнын муртуу тала-зында Саянын девискээр-бү-дүрүлгө комплексин тургу-зуп өгөдөн бо-ла болтай. Ол комплекс 120 ажык улут бүү-дүрүлгө болунга каттыш-тырар. Оң индустриалдыг по-тенишанын алырга Дания, Бельгия, Ирландия дээр ыш-каш чурттарынын улустур по-тенишанын катал алганга де-нежир. Ол комплексин чү-рээ ам беэни СССР-нин энерге-тиктиг хүнү деп азын берген Саян ГЭС болур. Саян ту-дунун турар гидростанция XX векте кестүп көрбөз кайгам-чык улут тууду болур. Кар-лов кызааны дээр кашпал ча-лымда тууду турар оон плоти-назы (Улут-Хемни боой тууду-нар демир-бетон чал) 240 метр беэни үнөр. Ол плотина-нын иштинде тургузуп каан турбиналарын дамчыштыр бир секунд-лаа 30 муң кубометр суг өртөр. Ол хире беэликке чыгыган суг болунун аар ба-зышкыны-биле турбиналарын долгап өртөргө беэик күчүлүг хой электри энергияны ачыл-дып кылдынар. Ук энергияны

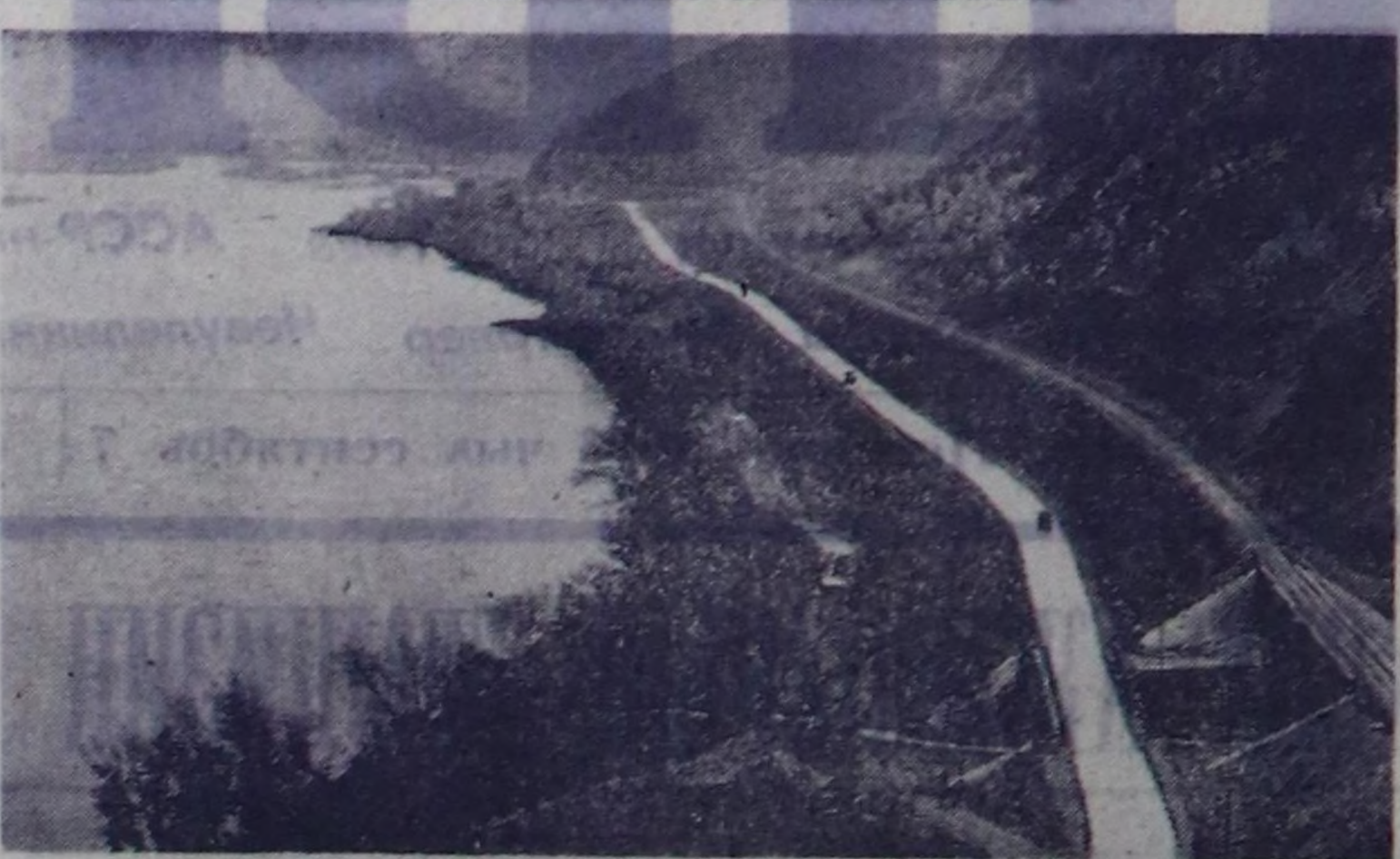
өскө черлер-биле бир дөмөй бистин Тыванын улус ажы-агыйы ажылгай бээр үе база улаас келер.

Гидротуугулар боттары-нын мурнуна улут болгаш ха-рымсалгалыг суурларын сал-ган. Чугаа дээр олар беш чыл-дын иштиндеги үшү чыл-даа плотинага 160 муң ку-бометр бетонну салырын хү-дөөнгөнөр. Чылдың-на бо хире хемчээлди бетонну плоти-нага салып кадырып турган, ону 1975 чылда бүрүн доо-зуптарын планнап турар. Беш чылдың сөөлү чылы 1975 чылда Саян ГЭС-тин туугу-лары ыңдыг улут үлө-биле демделээр деп туралар. Олар-нын ол планы айттыганын хуусаа-мыс күстөтинер дээр-инге каныг-даа чыгынып турбас. Кижэ төрөгетенин хөгжүдөлүнүн төгүзүлгө ба-за бир чаа үе-чала болу бер-ген совет кижилер каныг-даа улут ажы-херекти планнап алаш, ону ылап-ла эчизинге чедирип турарын бугу деле-гей көрүп магалар апарган.

1975 чыл... Ол чыл бистин Тыва-мыска база оонагай бо-лур. Беш чылдың планнын оонадаларын канчаар күстө-кенинисти түнчөп айтканыр-биле чегерелтир республика-выстың бойдуз чурумалын өскө-ртүп чаартыштар база бир улут бүүдүрүлгө херечиле-ри болур бис. Ол чылын со-вет кижилерин тууду кааны 240 метр беэик чалым-каа-дег плотиназы күчүлүг Бие-сейин шапкын агымын чога-бараан болуру-биле дугай ту-рутар. Хем болур, Карлов кызаанында өрү Урбун каш-палдарынын иштин, Улут-Хем шынааларын өрү алыр хем-далай чаттылып үнөр. Гидро-станциянын турбиналарын долгаар суг курлавырын хөгжүтүп долдуртунуп өгөдөн-ни ол болур.

Мычаарга ам дээринде до-вурда бурунайып чыдар, үш-дөрт чыл болгаш суг алаанга бээр черлерде турар Шаган-Арыг, Чаа-Хөл дээр оон-лаа өскө чурттакчылыг черлерин өскөз көжүрүлгө дугайы-да айттыр канчаар иштинде-тин, бо талазы-биле чүү кылдынып турары деп чүгө-нин дугайында чугаа-мыс а-м-на өгөдөп көрөдүлөр.

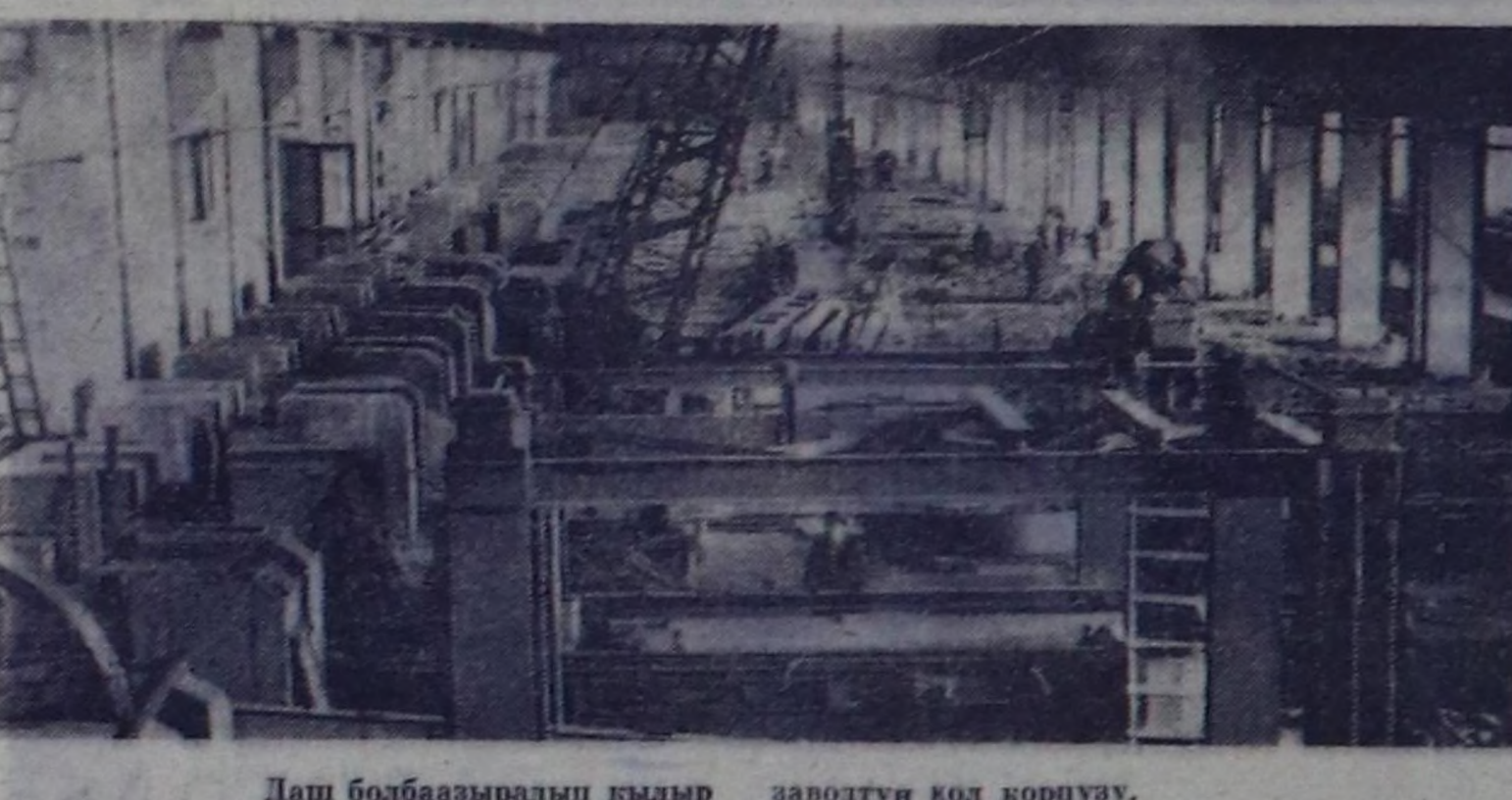
(Уланчылыг). С. МААДЫ, «Шының» тускай корр.

Абакан ГЭС-че чоруткан орут

Мрамор казар карьерниң тудуу.

Даш болбаа-мыс кылар заводтун кол көрүзү.

ОРУЛГАЛЫГ БОЛУР ДИЗЕ...

«Сут-Хөл» совхозу хой ажылы дээр-ле чоп. Хой ажылы совхозтун бүүдүрүлгө-нин эн-не орулгады алдыр болуп турар. Ол хой дүктү бол-гаш ээти берип турар. Ты-вага хой ажылы хөгжүрү-дугайында СЭКП Тыва об-комун болгаш Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлөң 1973 чылдың июльда тус-кай доктаалды ху-дөп алган. Ол доктаалды ам-дыралга боттандыр талазы-биле совхоз дирекциязы, мал ажылынын специалистери тус-кай кемчелерин ачылдып кылган. Совхоз экономика-зынын көл амыр хой ажылы болуп, ажы-агыйнын кирип ап турар бугу орулгазынын 54 хууун ээлеп турар. Ээтин 48,6 хууун хой берип турар.

Тоску беш чылдын иштинде-тин үшү чылда хой ажылы хөгжүрүп талазы-биле чамалык хемчелерин ап чорут-кан. Шээр мал өстүрүлгө-нин планын август 1-ге чедир хой-ну 121 хуу, өшкүнү 101,6 хуу, оон иштинде төрүр хой-ну 93,7 хуу күүсеткен. Сов-

хоз төрүр 100 баш шээр мал-га оонаштыр 75 хураганын, 66 анайын камгалап алган. Хой ажылынын талазы-биле арга-дуржулгалыг мурнакчы малчынарын хураалы чыл бүрүдө өзүп турар. Чижээ, тө-рүр 100 баш малдан Ондар Дажы, Монгуш Серген-оол, Монгуш Диймеи, Монгуш Саян-оол, Ондар Мурзуна, Монгуш Очур-оол, Ховалыг Эрес-оол, Монгуш Дугар-оол, Ондар Борбак-оол, Тулун Ла-мажал олар 100—104 хура-галын, анайын доруктуруп өс-түргөнөр.

Дүк бүүдүрүн көвүдөйп турган, совхоз күрүгө за-нчтук деңиз-биле 39 тонна дүктү садыр чыл планын ав-густ 16-та чедир 36,4 тоннага азы 95,8 хуу күүсеткен. Күрү-гө дүк садырынын планын чокчуу дүк күүсөдүлгө-нин аргазы бар.

Хой ажылынын хөгжүдө-линде чамалык чедикчилер-биле чегерелтир уагт чет-кестерин бар болуп турарын демделер аржык. Хой ажы-лы күдү денелде артышкан. Хойун тарып боозаларын ам-даа четкес организастан ту-

вар. Оон хараа-мыс төрүр 100 баш хойдан ап турар ху-раган эвеш, бир хойга оонаштыр ап турар дүк 1,7 кг-дан ашпайн турар. Мал ба-жы өстүрүп дээр демиселди четкес чорудуп, бодулар ар-галарын ажылдап, кедээ ажы-агый өртөмүн чедикчи-кинирин неперетпейн тура-рыстан хойун баш санын өстүрүлгө-нин планы күстө-тинейн, хойун уксалыг иштары экижирейн турар.

Ажылдагы харысалга чок чорутканын ийн-чангыс мал-чынарын талазында болу-руп турар, олар-биле демисел коошкар чоруттунуп турар. Иштин салбырлыга хойжудар Т. Очур 31 хураганын, О. Де-ниж 47 хураганын, М. Бүлчүн-оол 29 хураганын 100 хойга оонаштыр алган кон-чүт четкес.

Хой ажылдаа зоовете-риннартыг хемчелер четкес а-лыннын турарында хойун уксалыг иштары болгаш оон продуктулуг чорук, бедивейн турар.

Хой ажылы хөгжүдө-линде 1980 чылда чедир хой баш санын 29 муңга чедип,

51 хуу немей өстүрүр. Оон иштинде төрүр хойну 14,790 башка чедир. Өшкүнү амы турганнан 51 хуу өстүрүр, а төрүр өшкүнү 17,300 баш-ка чедир. Бугу шээр малдын иштинде төрүр хой 51 хуу, төрүр өшкү 50 хуу өстүрүрү-дүгө. Бир баш шээр малдан 1980 чылда 2 кг дүк, 700 грамм чөккү кырып ал, дүк бүүдүрүн болгаш күрүгө са-зырын ийн катал көвүдө-рия планнап турар бис.

Хой ажылынын беэик про-дуктулугун чедик алырынга кол чүлүм чедик чечир-биле беэлеткенинде. Мал чик-культуразынын шөлү кал-бартап, дүжүктүрүп бедик-чег, 1980 чылда 2813 тонна ситенин, 7462 тонна силосту, 200 тонна сенажы, 1619 то-на концентраты беэлеткени планнаан. Иштинин мадыга-быжыг чөм баазанын тургу-за-мы-биле баштайгы башы кыл-дыр 1973 чылда ажы-агый-нын иштинде мал чик беэ-леткенин организастан чорут-кан. 1831 тонна чыгарар үнөс-сиген беэлеткээр планын 2046 тоннага күүсеткен, ол ахыл-ды ам-лаа уламчылап турар.

Амгы үеде беэлеткенин сие-нини пресестерин, мадын кымыс туралгаларына сөөр-тү чедирер организастан турар.

Шээр мал ажылы саймы-радынга база бир чүгүлө хем-челерин, бирээни — малын оран-суурун, малчынарын чуртталга амалырап экижир-дери болур. Бо суурларын бот-тандыры-биле 1973 чылда 1200 баш малга чамгыс аай хевирин 4 кажаа-зын туткан. 1980 чылда чедир 6000 баш хой кирер 20 кажаа-зын тула-рын көрдүгөн. СЭКП Тыва об-комунун IX пленумунун док-таалын күүсөдүрү-биле 1980 чылда чедир 25 хойжудын ээлчегит кадатке ишчилерин планнаан.

Хой ажылы хөгжүдө-ринге, оон продуктулугу беэлеткени чүгүлө негедде болур укса-а-жылдага ажылы экижир-дери-биле 1973 чылда 5500 баш хойну Красноярск, сарааха уксаларын кооптарларынын үрөк-биле тарып боозалар. Тарып боозаларынын үш пункттарында тарып бооза-лыга ажылы чоруп турар.

Малчын кадрларын иштин, оларын өгөдөргө чик кы-чегей салыр. 1973 чылда

ийи бригадирин, 1980 чылга чедир он бригадирин тускай өгөдөргө черлеринге билин беэлеткери-биле өгөдөп чоруд-лар. Тарып боозаларынын дөрт техниктин 1973 чылда, а 1980 чылга чедир он техни-ти өгөдөп беэлеткээр. Ам бар пункттарыга немей 1980 чыл-га чедир тарып боозаларын үш пункттуун немей турар. Хойун уксаа-жылдага ажы-лын экижир, бонидов-ва-зын шын чорудары-биле 1974 чылда тускай зоотехник бонидов-вичикти өгөдөп. Совхоз-тун күсөдө-биле Красноярски-нин кедээ ажы-агый институт-дунче болгаш техникумунче бир-бир кижин чорудар.

Бо чылын мал ажылынын бирги, ийги кластнын мас-терлери деп аттарын тышкы-биле 25 хойжуну, 1980 чылга чедир ыңдыг аттарын 100 малчын тышкыны беэлеткээр.

Хой ажылы хөгжүрүп та-лазы-биле салдыган суурла-ны амдыралга боттандыры-биле «Сут-Хөлдүн» ажы-агый-чилерин, мал ажылынын спе-циалисттери бар курлавыра-нын болгаш аргаларын ажы-лаар.

А. ШААЛЫ, совхоз директору.

МОГАЙЖЫЛАР СӨЗҮН ЭЭЛЭЭР

Бин-Хем районун «Саян» совхозунун Могай суг-бараан фермазынын ажылы-чилери 1973 чылда алган социалист-хүлээлгенин хуусаа бетинде күүсөдир дээр шудуру ажы-лап туралар.

Коллектив бо чылын бир ийекке оонаштыр 2400 кг сүтү саар деп бедиктен социалист хуу-дугаа-мыс алыр. Оларын сөгүлөп сөзү ажы-херек-биле кырышпайн турар. Чедир айларда бир ийектен-не 1703 кг сүтү сааткан. Бо дээр өртөн чылдың бо үеинде 200 кг сүт хой салгытанын ээ-лүр.

Ук ферма совхозта суг-бараан фермазынын аразында чарышка тилекти болуп, үнөп дирекцияны болгаш пар-тия, ажылынын комитеттериниң иштинде Кызыл туугун чаа-лап алган.

Саанчыларын аразында калбарган чарышка хөөчү саанчы М. Тилина бирги чери ээлеп, чедир айлар дургу-зуна бир ийекке оонаштыр 2000 кг сүтү саан алган.

— Үстүнде чедикчилерин үндөй чүдөл—деп, ол ферма-ны өргөдөлүн «Виктор Иванович Шубинден айты-рарга, ол мында дээр:

— Кол чүгө — ийекчилерин ажыл дээр боттарынын ха-рымсалгалыг билеринде болгаш төрөп совхозтун ат-ал-лары дээр ач сөттигиди ачылдып турарында. Ол мынан би-жыг найырадыг ачылдып, бот-боттарынын ажылында ду-залап, чамгыс деңиз болуп турарында.

Ферма иштерин Ленинка чанында олардап, оларын өртөп, кезээ саан турар. Чылалтайын фермага саан тур-ла, бир ийек хуу-дугаа-мыс 10-12 кг сүт берип турар, а ам — 15—16 кг чедир берип турар алган. Мында ийек надарчылары Ю. Витонина биле Б. Байыр олар кызым-кай ажылдап, иштерин хуу-дугаа болгаш дүкни кадатка организастан турарын В. Шубин мытан чугалады.

Ферма-ны коллектив мал кышталгаларында ам-да-таштан беэлеткени, ийек, бызаа канжааларынын чогулуда 1300 тонна чамгыс чылдың ситенин силостан салган, ол ыш-каш сүгүлүгү 36 тонна ситенин салгыналып кургадыр-арга-биле беэлеткен.

Малчынар чурттар бажычларын септелгени дооскан болгаш олар чыгыш дүктүрүп алган.

К. ХЕРТЕК.

жикти ажылы чарын, хары-салга-мыс улут. Чамалык уелер-де ажыл хайнышкынын-ла алар. Ычканмай канчаар, чор-дээрин аразы кымыр тыртып, түк-чүтө кижилерин харылаштырарын ийди беэ-ле? Амы-хуула, албан-ажы-лаа дугайында телефон дам-чыштыр калды чугаалар тур-бас дээрл. Ажылда келген үеинде ол телефон аппарату-разынын тургузуун багый өвөс билер кылдыр өөрөйп алган. Ол ышкан чаа ажылдаа өш-өөрүнө арга-дуржулганын ол күзөлдө-биле дамчыдып кел-ген. Телефонист Болла Ондар шынап-ла коллективни чор-гаарын, шолбаны.

О. БОРАШ.

ЧҮДҮРҮКЧҮДЕН ХАМААРЖЫР

Тываның автотранспорт өргөдөлүн Кызылда чүк сайтарар көпторазынын ажы-лыны автотранспорт ажылдакчыларынын Бүгү-эви-лел социалист чары-жына иштинде кырыш-кып, бедиктен хуу-дугаа-мыс алыр-дыралга боттандырып турар. Тоску беш чылдын иштинде-тин үшү чылда улус ажы-агыйнын планын хуу-са бетинде күүсөдүлгө-нин СЭКП Топ Комитетинин, ССР-ниң Министрлер Чөвү-лөңүн, ВЦСПС-тин, ВЛКСМ ТН-ны улеттүр, бүүдүрү-гө, тууду, транспорт ажылдакчы-ларынын Бүгү-эви-лел соци-алист чарыжынын дугайында доктаалы оларын ачыл-дып улам соруу кирген.

Тодаргайлаарга, чүк чүүдүрүлгө-нин чыл пла-нын бо чылдың декабрь 25-те күүсеткен турарын чедик азыр. Чүкүтүн ийи хем-чөөлү көвүдөйи база немей көрдүгөн. Сылдага дүжү-дүтүн бугу боттарынын кам-дыг-даа үрөдүшкө-нин та-дыртырбайн, хөгжүлгө-лө-рө ой-шаванда чорударын чедик алыр бис. Сылдагынын иш-тин, дамыгы боттары док-таалар арып-шевер тургуза-ры, чүк чүүдүрүлгө-нө бо-гаш дүжүрүлгө-нө хөгжөдө-тү-нө чедик алыр. Херек апаргалда ой-шаванда септелгени кы-лар.

Бистин кол сорулганы — келген автомашына-рын чүк-биле ой-шаванда ханды-рыр азы саала чокча чүк-тү дүжүрүлгө, баалаа — шы-нап алаа үө эртинин ту-

руп бээр чорукун бодуруба-мыс болур. Коллективни чорудуп турар бугу хой-ини ачыл-дырында иштинде кырыш-кып, база хой-иниң көрүм-чү-муну иштинде сагып, шу-туу чамгыс, чамгыс—хой дээр чурттан, ачылдып турар бис.

Үстүнде айттыганын ху-дугаа-мыс, планниң оона-даларын доктаамал ажы-ру күсөдир дээр аразыста ча-рышты калбартып, чүүдүрү-чүлөр 2 аянага үзүлгө, ээл-чег бугулар ачылдып турар бис. Бо чорук ажылыны иш-хууларында болгаш деңсө-рингө таарымчалыг. Ийн эвө-но каттышкан, айда 1250 тонна чүкүтү сайтарын чоруд-дар планниң. Чүүдүрүчүлөр планда дашкар 2100 рубль-дин арыг оругалын күрүгө-не берген.

Эвө-но бүрүз күш-ажы-ла-дык бүүдүрүлгө чорукун бе-

дидип турган, хун нормалыг алыр күсөдүп турар. Бир эвө-нонун айда чүүдүрү, дү-жүрү чүүкү — 625 тонна. Азы 1050 рубльдин оругалын күрүгө-не кирген турар ужурап. Эвө-нолар кески-гү-нө-нүн саны, техниктиг ме-ханизмдер-биле хандырыл-ганы дөмөй. Аразында соци-алист чарыштын түнөлдү эвө-нолар ай тойчулукте үнү-ү-тү туралар. Тилеккин эвө-нога иштинин ымындай бол-гаш 50 рубльдин маддала бээр бисте барык чамалы апарган.

Тоску беш чылдын иштин-де турар чүкү чедик чедик-киниң ажы-агый-биле доо-зар дээр бистин көпторазын ажылычларын бо хүнерде улам кызыммай ачылдып туралар.

Д. САЯНОВ, чүүдүрүчү.

Сүт-Хөлдүн мурнакчы харылзаачылары

ОПЕРАТОР

Сут-Хөлдүн сугурун хары-лаа салбырында чамалык шы-радыг амык уруктун иш-терин кижилерин айт-кы-дээр-биле хуу-дугаа-мыс алыр кы-дан дараа-на экижир каар.

— Силерге посылка келди, хуу-дугаа-мыс алыр — дээр, ол посылканы ээ-ринге хуу-дугаа-мыс алыр.

— Бистин оператору-ну Чечек ажылында кызым-кай, чөккө, ээлдө, току-томааны, бүүдүрүп кы-ла — деп, сүт-хөлдү чугала-дыр.

Комсомолчу Чечек Ондар шолбаны дооскан. Харылаа салбырында ажылдап ам кү-чүм болган. Баштайгы күш-ажылы бажыны телефонист-тин чымыштыг ижидеи эге-

дээр. Ажыл-ижинге чүкүлүг уруг улаваанда оператор мер-гежиди ийиңгээп алган.

Операторун ажылы шы-нап-ла харысалгалыг, чы-мыштыг, Чонун чага-би-жиктери, посылкалар, пе-риодтар, телеграммалар, пенсия болгаш уругтар ак-шанын чедирелгези, ыңай-бээр чорудар өскө-ла чүү-дөр операторун холун дам-чыл эртер. Харылаа салбы-рында чугаа херектиг келген кижилерин Ондар саала чок-ла хуу-дугаа-мыс алыр чамалы дээр. Хуу-дугаа-мыс алыр чамалы дээр. Хуу-дугаа-мыс алыр чамалы дээр. Хуу-дугаа-мыс алыр чамалы дээр.

Олар шунту келген херези чо-тумалыг булурун алган, сеп-телгенин ачылдып, ол эвө-но кыш чылалынын ийүүн көрө берген. 1 — ошкет ки-

мергежип, коллективни чор-гааралы болуп ажылда-мын.

ТЕЛЕФОНИСТ

Чурттуу кайы-даа булурун-да төрөдөрлер, өш-өөрлө-нөр-биле база албан-херек-ла-ны сугуруда чугалажыр ар-ганы силерге телефонист бээр. Красноярск, Ташкент, Москва дээр оларын чугалашпас хоорайлары-ла чок.

— Алло — алло! Кызыл..., дээр амык кыстыа хоюг үнү үстүндө харылаа салбы-рын «телефон» станция-дан орай-дунге чедир дыналар. Ол дээрге улут телефонист Болла Ондар-ыр. Ол чоңа хуу-дугаа-мыс, маддалыг. Теле-фонист ачылдып, ол эвө-но кыш чылалынын ийүүн көрө берген. 1 — ошкет ки-

ЧОГААДЫКЧЫ АЖЫЛ-ИШТИН 40 ЧЫЛЫ

Шулунчу С. Б. ПЮРБЮЕ

Хоочуннарнын бажы чүге көргөнүм?
Хоочуннарнын бажы чүге көргөнүм?
Хоочуннарнын бажы чүге көргөнүм?
Хоочуннарнын бажы чүге көргөнүм?

УЛУСТУН ЧОГААЛЧЫЗЫ

Амгыраалдык хей болган
Амгыраалдык хей болган
Амгыраалдык хей болган
Амгыраалдык хей болган

ЧОГААЛЧЫГА

Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун

Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан

ЧУРЕКТІН ХАЙЫРЛАЛЫ

Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан
Сенге Пюрбю ашкан

ЭРГЕПЕЙ ДУГАЙЫНДА ТООЖУ

Шала-була дүңгөн
Шала-була дүңгөн
Шала-була дүңгөн
Шала-була дүңгөн

ЧОГААЛЧЫГА

Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун
Чогаалчынын чымыды номун

БИСТИН СПОРТЧУ АМЫДЫРАЛЫВЫС

Партия, совет органдары
Партия, совет органдары
Партия, совет органдары
Партия, совет органдары

Телевидение

СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ
МОСКВАДАН
16.20—«Частный сектор»

Агаар

Бөгүн республиканын деңиз-көчмөчүлүк чараларына
Бөгүн республиканын деңиз-көчмөчүлүк чараларына
Бөгүн республиканын деңиз-көчмөчүлүк чараларына
Бөгүн республиканын деңиз-көчмөчүлүк чараларына

Кино

СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ
«НАИЫРАЛ»: «Башкылардын өртү» 10.00, 11.45, 13.30, 15.15, 17.00, 18.45, 20.30 шактарда.

Концертче чалап тур

СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ Политиктиг чырыдышкын
СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ Политиктиг чырыдышкын
СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ Политиктиг чырыдышкын
СЕНТЯБРЬ 7-ДЕ Политиктиг чырыдышкын